

»Besplatno primiste, besplatno dajte!« (Mt 10, 8)

Draga braćo i sestre,

»Besplatno primiste, besplatno dajte!« (Mt 10, 8), riječi su koje je Isus izgovorio kad je slao svoje apostole naviještati Evandjelje, kako bi se njegovo Kraljevstvo širilo djelima besplatne ljubavi.

U prigodi XXVII. Svjetskog dana bolesnika, koji će se svečano slaviti 11. veljače 2019. u Kalkuti (Calcutta) u Indiji, Crkva, kao Majka sve svoje djece, osobito bolesnih – podsjeća nas da su velikodušne geste, poput one dobrog Samaritanca, najvjerodostojnije sredstvo evangelizacije. Briga za bolesnike zahtijeva profesionalnost i nježnost, izravne i jednostavne geste koje se slobodno daju, poput milovanja zbog kojeg se drugi osjećaju voljenima.

Život je Božji dar. Sveti Pavao opominje: »Što imaš da nisi primio?« (1 Kor 4, 7).

Upravo zato što je dar, život se ne može smatrati jednostavno svojinom ili privatnim vlasništvom, posebice u svjetlu postignućâ na polju medicine i biotehnologije koja bi u čovjeku mogla pobuditi napast da manipulira "stablom života" (usp. Post 3, 24).

Usred današnje kulture rasipanja i ravnodušnosti htio bih istaknuti da je dar kategorija koja najbolje odgovara izazovu današnjeg individualizma i društvene fragmentacije, dok istodobno promiče nove odnose i načine suradnje među narodima i kulturama. Dijalog, kao pretpostavka dara, otvara prostore i stvara mogućnosti za ljudski rast i razvoj koji mogu razbiti ustaljene sheme ostvarivanja moći u društvu.

Darivanje se ne smije poistovjećivati s davanjem poklona, jer se može nazivati takvim samo ako uključuje sebedarje; ne smije ga se nipošto svoditi ni na puki prijenos nekog vlasništva ili nekog predmeta.

Darivanje se razlikuje od poklanjanja darova jer uključuje slobodno sebedarje i želju za izgradnjom odnosa. Dar je, dakle, prije svega uzajamno priznavanje, koje je nezaobilazna značajka društvene veze. Dar je odraz Božje ljubavi, koja ima svoj vrhunac u utjelovljenju Sina Isusa i izlivanju Duha Svetoga.

Svaki je čovjek siromašan i potrebit. Kad se rodimo trebamo brigu naših roditelja da bismo preživjeli i tako u svakoj fazi i etapi života ostajemo na neki način ovisni o pomoći drugih i nitko se od nas neće moći nikada osloboditi toga da treba pomoć drugoga. Uvijek ćemo, kao

“stvorenja”, biti svjesni svojih ograničenja pred drugim pojedincima i situacijama. Iskreno priznavanje te istine poziva nas da budemo ponizni i hrabro provodimo u djelo solidarnost kao krjepost prijeko potrebnu za život.

Ta svijest nas potiče na odgovorno djelovanje te da preuzmemo na sebe naš dio odgovornosti u promicanju dobra koje je i osobno i zajedničko.

Tek kad se čovjek ne smatra svijetom za sebe, nego pojedincem koji je po svojoj naravi povezan sa svima drugima, koje na jedan iskonski način doživljava kao “braću”, moguće je u društvu u djelo provoditi solidarnost usmjerenu na opće dobro. Ne trebamo se bojati priznati da smo u potrebi i nesposobni dati si sve ono što nam je potrebno, jer sami i svojim vlastitim silama nećemo uspjeti nadvladati sve naše ograničenosti.

Ne bojmo se to priznati, jer se sâm Bog, u Isusu, prignuo (usp. Fil 2, 8) i nastavlja se priginjati nad nas i nad naša siromaštva da nam pomogne i daruje nam ona dobra koja ne možemo ni zamisliti.

U svjetlu svečane proslave u Indiji, s radošću i divljenjem želim podsjetiti na lik svete Majke Terezije iz Kolkate (Calcutte), taj uzor ljubavi po kojem je Božja ljubav prema siromašnima i bolesnima postala vidljiva. Kao što sam rekao u prigodi njezine kanonizacije »Majka Terezija je čitav svoj život bila velikodušna djeliteljica Božjega milosrđa, svima pristupačna kroz prihvaćanje i obranu ljudskog života, onog nerođenog i onog napuštenog i odbačenog [...]. Priginjala se nad osobe na umoru, ostavljene da umru pokraj ceste, prepoznavajući dostojanstvo koje im je Bog dao; potrudila se da moćnici svijeta čuju njezin glas kako bi prepoznali svoju krivnju za zločin [...] siromaštva koje su oni sami stvorili. Za Majku Terezu, milosrđe je bila “sol” koja je davala okus njezinu radu; to je bila “svjetlost” koja je razgonila tamu mnogih koji više nisu imali ni suza da oplakuju svoje siromaštvo i patnju. Njezino poslanje u urbanim i egzistencijalnim periferijama ostaje i u našim danima rječito svjedočanstvo Božje blizine najsiromašnjima od siromašnih« (Homilija, 4. rujna 2016.).

Sveta Majka Terezija pomaže nam shvatiti da jedino mjerilo za djelovanje treba biti besplatna ljubav prema svima neovisno o jeziku, kulturi, etničkoj pripadnosti ili religiji. Njezin primjer nas i dalje vodi u otvaranju obzorja radosti i nade za sve one kojima je potrebno razumijevanje i nježna ljubav, a posebno za one koji pate.

Papa blagoslivlja sliku svete Majke Terezije. Foto: SIR/Vatican News

Ljudska besplatnost je kvasac djelovanja mnogobrojnih volonterâ koji su vrlo važni na društveno-zdravstvenom području i koji na rječit način žive duhovnost Dobroga Samarijanca.

Izražavam svoju zahvalnost i ohrabrujem sve one volonterske udruge posvećene prijevozu i pružanju pomoći pacijentima kao i svima onima koji organiziraju darivanje krvi, tkiva i organa. Posebno područje u kojem vaša prisutnost izražava brigu i pažnju Crkve je zaštita prava bolesnika, osobito onih koji su pogođeni bolestima zbog kojih moraju uzimati posebne lijekove. Želim također spomenuti velike napore uložene u podizanje svijesti i poticanje prevencije. Vaš volonterski rad u zdravstvenim ustanovama i domovima, koji se proteže od pružanja zdravstvene skrbi do pružanja duhovne podrške, od temeljne je važnosti. Njihovu blagodat uživaju bezbrojne osobe koje su bolesne, same, starije ili osobe krhke u tijelu ili duši. Pozivam vas da i dalje budete znak prisutnosti Crkve u sekulariziranom svijetu. Volonter je nesebični prijatelj s kojim se mogu dijeliti osobne misli i emocije; svojim strpljivim slušanjem on omogućuje bolesniku da od pasivnog primatelja skrbi postane aktivni sudionik i protagonist odnosa uzajamnosti koji može obnoviti nadu i potaknuti otvorenost za daljnje liječenje. Volonterski rad prenosi vrijednosti, ponašanja i načine života u čijem je središtu želja za darivanjem. To je također način da se zdravstvenu skrb učini humanijom.

Dimenzija besplatnosti trebala bi nadahnjivati poglavito katoličke zdravstvene ustanove, jer njihov rad resi evanđeoska logika, kako u razvijenijim tako i u najsiromašnijim dijelovima svijeta. Katoličke su strukture pozvane izražavati smisao dara, besplatnosti i solidarnosti, i to kao odgovor na logiku profita po svaku cijenu, davanja radi dobivanja i iskorištavanja u kojem se ne mari za ljude.

Pozivam sve, na svim razinama, da promiču kulturu besplatnosti i dara, koja je prijeko potrebna za prevladavanje kulture profita i odbacivanja.

Katoličke zdravstvene ustanove ne smiju pasti u zamku da se u svome radu vode logikom pukog poslovnog upravljanja karakterističnog za poduzeća jer im to nikako nije svojstveno. One moraju više biti zaokupljene brigom za osobu no za profit.

Znamo da je zdravlje relacijsko, ovisno o interakciji s drugima i zahtijeva povjerenje, prijateljstvo i solidarnost. To je blago koje se može u punini uživati tek kad se dijeli s drugima. Radost velikodušnog darivanja je indikator zdravlja kršćanina.

Sve vas povjeravam Mariji, Zdravlju bolesnih (Salus infirmorum). Neka nam ona pomogne dijeliti darove koje smo primili u duhu dijaloga i uzajamnog prihvaćanja, živjeti kao braća i sestre pozorni na potrebe drugih, znati darivati velikodušna srca i naučiti radost nesebičnog služenja drugima. Svima s velikom ljubavlju jamčim svoju blizinu u molitvi i svima od srca upućujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 25. studenog 2018.

Svetkovina Gospodina našega Isusa Krista Kralja svega stvorenja.